

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobce: **A. S.**, nar., státní příslušnost, evidenční číslo, pobytem v, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 3. 2016, č. j. OAM-223/ZA-ZA11-ZA02-PS-2016,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Ministerstva vnitra ČR (dále jen „žalovaný“) ze dne 30. 3. 2016, č. j. OAM-223/ZA-ZA11-ZA02-PS-2016 bylo rozhodnuto tak, že žalobce je ve smyslu ust. § 46a odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) zajištěn v; ve smyslu § 46a odst. 5 zákona o azylu je doba trvání zajištění stanovena do 21. 6. 2016.

Žalobou ze dne 27. 4. 2016 se žalobce domáhal zrušení přezkoumávaného rozhodnutí z důvodů nesprávné aplikace ust. § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Uvedl, že dne 1. 3. 2016 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky. Správní orgán zjistil, že žalobce se na území ČR nachází bez cestovního dokladu či jiného dokladu totožnosti. Žalobce správnímu orgánu sdělil, že cestovní doklad ztratil v roce 2010 v Dále sdělil, že z vycestoval v únoru 2010, a to přes, kam vstoupil v listopadu 2010. Rok strávil ve Španělsku a v prosinci 2011 odcestoval do Francie, kde zůstal další čtyři roky. V prosinci 2015 odcestoval do Německa. Na území ČR žalobce přicestoval stopem z 27. 2. 2016.

Dne 1. 4. 2016 nabylo právní moci rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR o zajištění žalobce v dle ust. § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu, kdy doba trvání tohoto zajištění podle § 46a odst. 5 zákona o azylu byla stanovena do 21. 6. 2016. Důvodem pro vydání rozhodnutí je, že žalobce nedisponuje žádným cestovním dokladem ani jiným dokladem totožnosti.

Žalobce se domnívá, že žalovaný v předchozím řízení porušil:

§ 46a odst. 1 písm. a) a § 46a odst. 5 zákona č. 325/1999 Sb., zákona o azylu, z důvodu chybné aplikace těchto ustanovení v souvislosti s § 3, § 50 odst. 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu (§ 2 odst. 4 správního řádu), a odůvodnění neobsahuje předepsané zákonné náležitosti.

V případě, že žadatel o udělení mezinárodní ochrany nedisponuje cestovním dokladem nebo jiným dokladem totožnosti nebo platnou veřejnou listinou, z níž lze zjistit údaje o jeho státním občanství a údaje o jeho totožnosti a obsahuje fotografii žadatele, může podle ust. § 10 odst. 3 zákona o azylu svou totožnost osvědčit čestným prohlášením. Žalobce svou totožnost osvědčil a zároveň vysvětlil, že svůj cestovní doklad ztratil, nemá tudíž možnost ho správnímu orgánu předložit.

Nejvyšší správní soud se již několikrát zabýval prostředky spolehlivého zjištění totožnosti. Např. v rozsudku ze dne 4. 4. 2012, č. j. 7Azs 7/2012-39 konstatoval, že se nemusí jednat toliko o cestovní doklady; správní orgán je povinen zabývat se např. též čestným prohlášením o totožnosti. Žalovaný v odůvodnění rozhodnutí vůbec nezohlednil, že žalobce učinil takovéto čestné prohlášení o totožnosti podle § 23b zákona o azylu. Dle Doporučení UNHCR k zajišťování cizinců, bod 25, „*S přihlédnutím ke skutečnosti, že žadatelé o azyl mají často ospravedlnitelné důvody k nelegálnímu vstupu nebo pohybu, včetně cestování bez předepsaných dokladů totožnosti, je důležité zajistit, aby zákonné požadavky neobsahovaly nerealistické povinnosti ohledně počtu a kvality dokladů totožnosti, které lze od žadatele o azyl požadovat*“. Doporučení dále uvádí: „*V případě neexistence dokladů totožnosti jsou i jiné způsoby, jak identitu zjistit. Neschopnost předložit požadované doklady nesmí být automaticky vykládána jako nedostatek ochoty spolupracovat nebo mít za následek nepříznivý výsledek bezpečnostního šetření*“. Doporučení dále zdůrazňuje, že žadatelé, kteří přijdou na území bez dokladů, by neměli být zajišťováni pouze na základě tohoto důvodu a mělo by se při posouzení nutnosti zajištění zohlednit, zdali žadatel o azyl má nebo nemá důvěryhodné vysvětlení neexistujících nebo zničených dokladů totožnosti anebo předložení falešných

dokladů, zdali měl v úmyslu podvést úřady, nebo zdali odmítá spolupracovat v rámci procesu ověření totožnosti.

Žalovaný správní orgán rozhodnutí o zajištění žalobce odůvodnil pouze tím, že žalobce správnímu orgánu nepředložil žádný doklad potvrzující jeho totožnost, a tudíž nemohla být spolehlivě zjištěna nebo ověřena jeho totožnost. Ust. § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu však umožňuje zajištění žadatele v případě, že je účelem zajištění spolehlivé zjištění nebo ověření jeho totožnosti, tj. pokud správní orgán provádí úkony, které vedou ke zjištění nebo ověření totožnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany a je k tomu zároveň nutné omezení svobody žadatele.

Dle bodu 14 Doporučení UNHCR k zajišťování cizinců by vzhledem ke kombinaci práva požádat o azyl a práva na svobodu a osobní bezpečnost, musí být zajištění pouze krajním řešením. Ve svém doporučení UNHCR zároveň uvádí, že za účelem předcházení svévolnosti zajištění, musí být pro každý případ zajištění shledána nezbytnost, odůvodněnost za všech okolností a přiměřenost z hlediska legitimního účelu, přičemž dle doporučení činí opomenutí zvážit jiná, méně donucovací nebo obtěžující opatření, rozhodnutí o zajištění svévolné. S žalobcem již bude toliko ověřováno splnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany, nikoli zjišťována jeho identita. Státy nemají mít nerealistické nároky na doklady předkládané žadateli, identita může být zjištěna i jinak než příslušnými dokumenty. Žalobce vyvinul veškeré úsilí k prokázání svých tvrzení. V rozhodnutí o zajištění v přijímacím středisku absentuje zdůvodnění zajištění žalobce, přičemž ministerstvo pouze v obecné rovině polemizuje o legitimitě zajišťování žadatelů bez dokladů.

Ust. § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu je transpozicí čl. 8 odst. 3 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (dále jen „nové přijímací směrnice“), podle které žadatel může být zajištěn za účelem zjištění nebo ověření jeho totožnosti nebo státní příslušnosti. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku č. j. 5Azs 8/2016-32 konstatoval, že je žadatele o mezinárodní ochranu dle ustanovení čl. 8 odst. 3 písm. a) nové přijímací směrnice možno zajistit „*pouze v případě nutnosti spolehlivě zjistit nebo ověřit jeho totožnost a jen po dobu, kdy toto zjišťování nebo ověřování probíhá*“. Z rozhodnutí žalovaného není zřejmé, zda zjišťování nebo ověřování totožnosti státu probíhá a zároveň nelze zjistit, zda je zajištění žalobce za tímto účelem nutné.

Žalobce tedy má za to, že svou totožnost prokázal učiněním čestného prohlášení. Zároveň správnímu orgánu vysvětlil, že svůj cestovní doklad ztratil, a tudíž jej správnímu orgánu nemůže předložit. Zároveň z rozhodnutí žalovaného není zřejmé, jaké úkony žalovaný provádí za účelem zjištění nebo ověření totožnosti žalobce, a zda je jeho zajištění za tímto účelem nutné.

Žalobce zároveň považuje rozhodnutí správního orgánu ve vztahu k posouzení možnosti uložení zvláštního opatření za nepřezkoumatelné. Správní orgán se sice možností uložení zvláštního opatření zabýval, své rozhodnutí o neuložení zvláštního opatření však odůvodnil pouze obecně tím, že by uložení zvláštního opatření nebylo dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o mezinárodní ochranu v řízení ve věci mezinárodní ochrany.

Žalovaný shledal, že je nutné se žalobcem vést řízení ve věci mezinárodní ochrany za současného omezení jeho osobní svobody. Žalobce byl zajištěn za účelem spolehlivého zjištění nebo ověření totožnosti, správní orgán se tedy měl zabývat otázkou, zda je ke spolehlivému zjištění nebo ověření totožnosti nutné, aby byl žalobce omezen na své osobní svobodě, popřípadě zda může správní orgán provádět další úkony za účelem zjištění nebo ověření totožnosti žalobce i v případě, že mu bude uloženo zvláštní opatření.

Z odůvodnění správního orgánu ve vztahu k nedostatečnosti uložení zvláštního opatření však vyplývá, že se žalovaný rozhodl omezit osobní svobodu žalobce za tím účelem, aby zajistil účast žalobce na řízení. Tímto odůvodněním žalovaný popisuje důvody, které mohou vést k zajištění žadatele, nikoli však podle § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu, ale podle ust. § 46a odst. 1 písm. f) zákona o azylu, tj. v případě, že by žalobce svým jednáním ztěžoval řízení ve věci mezinárodní ochrany, a to zejména tím, že neposkytuje ministerstvu nezbytnou součinnost, a proto není možné v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, existuje nebezpečí útěku nebo již dříve území neoprávněně opustil.

Žalobce se sám dobrovolně dostavil do za účelem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. V rámci řízení poskytoval součinnost a řízení ve věci mezinárodní ochrany nijak neztěžoval. Projevil zájem zůstat na území, je tedy i v jeho zájmu, aby i nadále spolupracoval se správním orgánem v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany a poskytoval mu součinnost. Na základě dosavadního jednání žalobce v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany tedy nelze souhlasit se závěrem žalovaného, že by uložení zvláštního opatření nebylo dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o mezinárodní ochranu v řízení ve věci mezinárodní ochrany. Tento závěr správního orgánu nemá žádnou oporu v jednání žalobce v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany. Zároveň žalobce opakovaně poukazuje na skutečnost, že se ani nejedná o důvod, pro který mu mělo být uloženo rozhodnutí o zajištění.

Žalobce má za to, že žalovaný pochybil při stanovení doby zajištění.

Podle ust. § 46a odst. 5 stanoví ministerstvo dobu trvání zajištění, kterou lze prodloužit, a to i opakovaně, nejdéle na 120 dnů. K uložení délky doby zajištění v přijímacím středisku žalovaný konstatoval, že lze předpokládat ukončení řízení ve věci mezinárodní ochrany v devadesátidenní lhůtě, případná žaloba má téměř vždy odkladný účinek, správní orgán je povinen maximální lhůtu prodloužit o 15 dnů na případné podání žaloby, s průměrnou pětidenní lhůtou na doručování dokumentů v soudním řízení činí maximální lhůta pro setrvání stěžovatele 110 dnů. Při dodatečném zjištění skutečností majících vliv na průběh řízení ve věci mezinárodní ochrany přistoupí správní orgán na maximálně stanovenou lhůtu 120 dnů.

Žalobce byl zajištěn za účelem zjištění a ověření totožnosti a žalovaný tak měl stanovit i délku trvání zajištění s ohledem na předpokládanou délku úkonů, které mají vést ke zjištění a ověření totožnosti. Žadatel o udělení mezinárodní ochrany může být zajištěn pouze ze zákonem stanovených důvodů stanovených v ust. § 46a odst. 1 zákona o azylu a zároveň i délka trvání zajištění musí být stanovena tak, aby zajištění trvalo co nejkratší dobu

potřebnou k dosažení účelu zajištění. Žalovaný tedy nemohl stanovit dobu trvání zajištění za tím účelem, aby omezil svobodu žalobce po dobu celého řízení ve věci mezinárodní ochrany, neboť zákon takovýto důvod zajištění bez dalšího ani neumožňuje. V případě zajištění žalobce za účelem zjištění nebo ověření jeho totožnosti měl žalovaný při stanovení doby trvání zajištění uvést, jaké úkony ještě za účelem zjištění a ověření totožnosti žadatele plánuje provést a přibližně v jakém časovém rámci by tyto úkony měly být ukončeny. Vzhledem k tomu, že žalovaný vycházel při určení doby trvání zajištění ze zcela odlišných důvodů zajištění, než které uvedl ve výroku svého rozhodnutí, je rozhodnutí žalovaného vnitřně rozporné a nepřezkoumatelné. Navrhoval proto, aby soud rozhodnutí žalovaného vydané dne 30. 3. 2016 zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že s podanou žalobou nesouhlasí, neboť má za to, že se v žalobě namítaných porušení právních předpisů při rozhodování věci nedopustil.

Žalovaný uvedl, že je přesvědčen o tom, že z napadeného rozhodnutí je jasně seznatelné, z jakých podkladů správní orgán vycházel, jakým způsobem je hodnotil, a k jakým závěrům jej tyto úvahy vedly. Správní orgán ve svém rozhodnutí popsal skutkový stav a též zdůvodnil, z jakých konkrétních a individualizovaných důvodů shledal naplnění podmínek pro zajištění žalobce v Příjímacím středisku Zastávka stanovených ust. § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Uvedl, že má v řízení o mezinárodní ochraně povinnost zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, přičemž pro účely tohoto řízení je nezbytné spolehlivé zjištění totožnosti a státní příslušnosti žadatele o mezinárodní ochranu. Správní orgán uvedl, že žalobce se nachází na území České republiky bez cestovního dokladu či jakéhokoliv dokladu totožnosti. Jmenovaný v údajích k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, které s ním byly sepsány dne 4. 3. 2016, uvedl, že z vycestoval v únoru 2010 přes, kam ilegálně vstoupil v listopadu 2010. Svůj cestovní doklad žalobce ztratil dle svého vyjádření již v roce 2010 v Maroku. Ve Španělsku strávil jeden rok a v prosinci 2011 odcestoval do Francie, kde, jak vypověděl, zůstal další čtyři roky. V těchto státech (později též v) tak žalobce po celou dobu pobýval bez cestovního dokladu či jiného dokladu totožnosti. V prosinci 2015 pak žalobce odcestoval do Německa, odkud dne 27. 2. 2016 přicestoval stopem do Vzhledem ke skutečnosti, že v současné fázi řízení nemohla být spolehlivě zjištěna nebo ověřena totožnost žalobce, neboť ten nepředložil žádný doklad potvrzující jeho totožnost a správní orgán nepovažoval v případě dotyčného za dostatečné uložení zvláštního opatření ve smyslu ust. § 47 zákona o azylu, neboť toto by nebylo dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o mezinárodní ochranu v řízení ve věci mezinárodní ochrany, správní orgán shledal naplnění podmínek pro zajištění v stanovených ust. § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Přijaté opatření považuje správní orgán za souladné se zákonem a zcela přiměřené okolnostem.

K námitce týkající se maximální stanovené doby zajištění na 120 dnů, žalovaný uvedl, že má za to, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí jako celku jsou uvedeny zcela konkrétní a specifické okolnosti případu žalobce, jak vyplynuly z celkového zjištění stavu věci, a které svědčí pro závěr žalovaného, že vzhledem ke všem uvedeným zjištěním se při svém rozhodování od maximální doby určené zákonem o azylu neodchýlil. Vzhledem k tomu, že v případě jmenované lze předpokládat ukončení řízení ve věci mezinárodní ochrany ve lhůtě

90 dnů, tedy v polovině standardní zákonem stanovené šestiměsíční lhůty pro vydání rozhodnutí, a že případná podaná žaloba proti rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany má téměř ve všech případech ze zákona odkladný účinek, je správní orgán povinen při stanovení maximální lhůty zajištění žadatele prodloužit tuto lhůtu o dalších 15 dnů na podání případné žaloby. Společně s pětidenní průměrnou lhůtou na doručování dokumentů v rámci soudního řízení pak činí celková maximální lhůta pro zajištění výše jmenovaného v současné době 110 dnů. Při dodatečném zjištění skutečností majících vliv na průběh řízení ve věci mezinárodní ochrany, včetně typu konečného rozhodnutí, přistoupí správní orgán k rozhodnutí o prodloužení stanovené doby zajištění, samozřejmě maximálně na zákonem stanovenou lhůtu 120 dnů. Žalovaný proto trvá na tom, že byl jeho závěr stran délky povinnosti setrvat dostatečným způsobem odůvodněn.

Pro řízení o žalobě odkázal žalovaný na shromážděný spisový materiál, který dokládá veškerá zjištění uvedená v odůvodnění napadeného správního rozhodnutí. Žalovaný správní orgán má za to, že postupoval v souladu s právními předpisy. Námitky uvedené v žalobě shledává žalovaný správní orgán jako nedůvodné. Na základě okolností celého případu je pak správní orgán přesvědčen, že nejednal v rozporu ani s doporučením UNHCR o zajištění, Úmluvou o ochraně lidských práv a základní svobod či s existující judikaturou správních soudů.

Navrhoval, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Krajský soud v Brně vycházel z napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 3. 2016, č. j.: OAM-223/ZA-ZA11-ZA02-PS-2016 i z obsahu správního spisu, v němž je založen Předávací protokol cizince, který podal žádost o mezinárodní ochranu na území ČR ze dne 1. 3. 2016, č. j. CPR-6426/ČJ-2016-931200-AZ, Poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu dle § 10 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v platném znění ze dne 4. 3. 2016 a Čestné prohlášení o totožnosti ze dne 4. 3. 2016, když z uvedených podkladů vyplynulo, že žalobce má státní příslušnost, narodil se, je svobodný, bezdětný. Svou vlast opustil v únoru 2010, kdy cestoval nákladním autem do, kde zůstal tři týdny, a poté pokračoval nákladěkem do Mali. Tam pobyl dva týdny a pak opět cestoval nákladěkem do Alžírsku. V Alžírsku žil dva měsíce a zase pokračoval nákladěkem do Maroka. Tam pobýval dva nebo dva a půl měsíce. Poté lodí pokračoval do Španělska, kde přescočili zeď, která byla na pobřeží. Cestovalo jich hodně. Do Španělska přijel v listopadu 2010. Strávil tam jeden rok. V prosinci 2011 odjel do Francie, kde zůstal čtyři roky. V prosinci 2015 odjel do Německa. Z Německa přijel 27. 2. 2016 do Uvedl, že cestovní pas nemá, ztratil ho v Maroku v roce 2010. Podepsal čestné prohlášení o své totožnosti, kde uvedl datum narození, své jméno a příjmení a státní příslušnost.

Krajský soud v Brně o žalobě rozhodl bez nařízení jednání, neboť žalobce ani žalovaný nenavrhli, aby soud v projednávané věci nařídil jednání. Žalobce byl v poučení napadeného rozhodnutí řádně poučen o tom, že navrhnout jednání ve věci je nezbytné nejpozději do pěti dnů ode dne podání žaloby. Učiněný návrh však neprovedl.

Posouzení věci krajským soudem.

Žaloba není důvodná.

Podle ust. § 46a odst. 1 zákona o azylu ministerstvo rozhodne o povinnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany, s výjimkou žadatele, kterým je nezletilá osoba bez doprovodu, rodič nebo rodina s nezletilými či zletilými zdravotně postiženými dětmi, osoba s vážným zdravotním postižením, těhotná žena nebo osoba, která byla mučena, znásilněna nebo podrobena jiným vážným formám psychického, fyzického či sexuálního násilí, setrvat v přijímacím středisku až do vycestování, maximálně však po dobu 120 dnů, jestliže:

- a) nebyla spolehlivě zjištěna totožnost žadatele,
- b) žadatel se prokazuje padělanými nebo pozměněnými doklady totožnosti,
- c) je důvodné se domnívat, že by žadatel mohl představovat nebezpečí pro bezpečnost státu, není-li takový postup v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

V řízení bylo prokázáno, že u žalobce při podání žádosti o mezinárodní ochranu nemohla být spolehlivě zjištěna jeho totožnost, neboť nedisponoval žádnými cestovními doklady. V žádosti o mezinárodní ochranu 4. 3. 2016 uvedl, že cestovní pas ztratil již v roce 2010. Vzhledem k tomu, že nemohla být spolehlivě zjištěna totožnost jmenovaného, neboť tento nepředložil žádný doklad potvrzující jeho totožnost, shledal správní orgán naplnění podmínek stanovených ust. § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Je tedy v daném případě nesporné, že žalobce nedisponuje žádným věrohodným dokladem, kterým by byla bez jakýchkoliv pochybností spolehlivě prokázána jeho totožnost.

Zdejší soud neshledává důvody pochybností o ústavní konformitě ust. § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Se stěžovatelem lze souhlasit v tom, že jsou-li naplněny taxativně stanovené důvody uvedené v citovaném ustanovení (v případě žalobce proto, že nebyla spolehlivě zjištěna jeho totožnost), jedná se nepochybně o zbavení (osobní) svobody ve smyslu čl. 5 bod 1. Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále též „Úmluva“), a nikoliv pouze o omezení svobody pohybu ve smyslu čl. 2 Protokolu č. 4 k Úmluvě. Povinnost setrvat v Příjímacím středisku v podstatě spočívá v povinnosti setrvat na určitém značně omezeném prostoru a dodržovat pravidla chování, která v něm platí. Jakkoliv nejde o omezení srovnatelné s uvězněním, jelikož svoboda pohybu zpravidla nebude omezena na jednu jedinou místnost, jako např. ve vězeňské cele, nýbrž na určitý širší komplex budov, místností či prostor, většinou včetně určitých prostranství pod širým nebem a zároveň nebude mít natolik přísné prvky detailní kontroly pohybu a chování jednotlivce jako ve vězení, jde o velmi citelný zásah do osobní svobody. Skutečnost, že nebyla spolehlivě zjištěna totožnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany má za následek, že není zřejmé, s jakou konkrétní osobou se řízení vede. Není-li najisto postaveno, kdo je osoba, která podala žádost o udělení mezinárodní ochrany, z jakého státu tedy pochází a jakou má za sebou skutečnou osobní historii relevantní pro posouzení její žádosti, není vyloučeno, že ve skutečnosti o mezinárodní ochranu žádá osoba, která ji vůbec nepotřebuje, a které žádné nebezpečí, kvůli němuž by jí měla být taková ochrana poskytnuta, ve skutečnosti nehrozí. Praxe řízení ve věcech udělení mezinárodní ochrany naopak ukazuje, že skrývání skutečné identity a tvrzení identity jiné (cizí či zcela smyšlené) jsou častou metodou ekonomických migrantů, jak se bez skutečných důvodů pokusit získat výhody plynoucí z mezinárodní ochrany. Takovému zneužití tohoto

institutu je Česká republika jako stát, který řízení o žádosti vede, oprávněn se bránit, použije-li tomu humánní a proporcionální prostředky pohybující se v mezích prostoru vymezeného státním vnitrostátním ústavním právem a jeho mezinárodními závazky. Ust. § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu takovým požadavkům odpovídá. Ve své podstatě jde o zajišťovací institut, který umožňuje pro případ, že by skutečná identita žadatele o udělení mezinárodní ochrany, která vyjde šetřením najevo, neodpovídala tomu, co o osobě žadatel tvrdí, či je o něm jinak známo správnímu orgánu, adekvátně reagovat. Ve své podstatě je tak citované ustanovení využitím možnosti zakotvené v čl. 5 bod 1. písm. f) Úmluvy. Zákonodárce pečlivě stanovil okruh osob, které mohou být omezení osobní svobody vystaveny (v podstatě může jít pouze o zdravé dospělé jednotlivce, o nichž není známo, že by byli podrobeni zavrženíhodnému zacházení), a také bezvýjimečně stanovil přiměřeně dlouhou maximální dobu, po kterou může být jejich osobní svoboda omezena (jde o dobu zhruba čtyř měsíců). V takovém případě s ohledem na to, že stát je povinen bez zbytečného prodlení vynaložit potřebné úsilí na zjištění skutečné totožnosti žadatele, je úpravu obsaženou v ust. § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu třeba považovat za ústavně konformní a žalovanému není proto důvodu vytýkat, že ji aplikoval (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu, č. j. 7Azs 19/2013-38, ze dne 31. 7. 2013, dostupný na www.nssoud.cz).

Uložení povinnosti setrvat v přijímacím středisku dochází k výraznému zásahu do základních práv žadatele o udělení mezinárodní ochrany, a to k omezení jeho osobní svobody (detenci) až po dobu 120 dnů. Proto je v ust. § 46a odst. 4 citovaného zákona upravena povinnost ministerstva zkoumat po dobu platnosti rozhodnutí o povinnosti setrvat v přijímacím středisku, zda důvody vydání tohoto rozhodnutí trvají. Tato povinnost bezpochyby není bezvýhradně pasivní povahy. Pokud nebyla spolehlivě zjištěna totožnost žadatele, žalobce není chráněnou osobou, které by nebylo možno uložit povinnost setrvat v přijímacím středisku. Byly tedy splněny podmínky pro vydání napadeného správního rozhodnutí. Ministerstvo však má povinnost po dobu platnosti rozhodnutí o povinnosti setrvat v přijímacím středisku zkoumat, zda důvody vydání tohoto rozhodnutí trvají, a to včetně provedení účelných kroků ke spolehlivému zjištění totožnosti jmenovaného. Pokud by takové kroky bez zbytečného prodlení nečinilo, mohlo by to vést k závěru, že k dalšímu omezení osobní svobody není důvod.

Vzhledem k tomu, že předmětem tohoto řízení bylo pouze rozhodnutí o povinnosti setrvat v přijímacím zařízení, nezabýval se soud dalšími skutkovými důvody spojenými s žádostí žalobce o udělení mezinárodní ochrany.

Ve světle výše uvedených zásad a nastoleného právního režimu soud ve shodě s právním názorem žalovaného uzavírá, že napadené rozhodnutí netrpí nezákonností, není zatíženo vadou nepřezkoumatelnosti, rozhodnutí je naopak řádně odůvodněno v souladu s ust. § 68 odst. 3 s.ř.s.

Soud proto dle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 18. května 2016

JUDr. Jana Kubenová, v.r.
samosoudkyně